

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Právo veřejné – Trestní právo
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_10_13
Pořadí DUMu v sadě	13
Vedoucí skupiny/sady	Mgr. Jan Hrazdira
Datum vytvoření	19. 03. 2013
Jméno autora	Mgr. Jan Hrazdira
E-mail autora	hrazdira@gymjev.cz
Ročník studia	3.
Předmět nebo tematická oblast	Základy společenských věd - Právo
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které přiblíží problematiku v tematické oblasti Občan a právo. Inovace: materiál lze využít i v rámci mezipředmětových vztahů (odkaz na římské právo- dějepis, latina); materiál využívá ICT technologií (interaktivní tabule) a mediální techniky – dataprojektoru.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

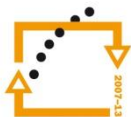
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní právo

- Trestní právo je souhrn norem o trestání osob za závažná provinění proti chráněným společenským a individuálním zájmům. Účelem je zajištění bezpečnosti a pořádku ve státě.
- Trestní právo je součástí veřejného práva.
- Trestní právo se dělí na hmotné a procesní.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní právo hmotné

- Trestné činy a tresty obecně
- Skutkové podstaty trestných činů
- Tresty

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní právo procesní

- Postup při trestním řízení

Budova vrchního soudu v Praze.

ŠJů, licence Creative Commons, BY-SA,

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pankr%C3%A1c,_vrchn%C3%AD_soud,_p%C5%99es_magistr%C3%A1lu.jpg?uselang=cs, licence CC (cit. 2013-03-19)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestné jednání

- Přestupky (řeší se ve správním řízení)
- Trestné činy
 - Přečiny – nedbalostní jednání nebo úmyslné trestné jednání postižitelné trestem odnětí svobody nejvýše na pět let nepodmíněně.
 - Zločiny - úmyslné trestné jednání s trestem odnětí svobody nad pět let nepodmíněně.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestné činy

- Úmyslné
 - Úmysl přímý (pachatel chce spáchat trestný čin).
 - Úmysl nepřímý (pachatel jedná s vědomím, že se může dopouštět či dopustit trestného činu).
- Nedbalostní
 - Nedbalost vědomá (pachatel ví, že se může dopustit trestného činu – např. někoho zranit, ale věří, že se takovému jednání dokáže vyhnout).
 - Nedbalost nevědomá (pachatel neví, že se může dopustit nebo se dopouští trestného činu, ačkoli to vědět měl a mohl).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Skutková podstata a skutkový děj trestného činu

- Skutková podstata trestného činu je jeho definice uvedená ve zvláštní části trestního zákoníku.
- Skutkový děj je jednání pachatele, které je předmětem vyšetřování.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Osoba pachatele

- Osoba pachatele je fyzická osoba, která spáchala trestný čin.
- Pokud byl trestný čin spáchán více osobami, jsou tyto osoby spolupachatelé.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestně právní odpovědnost

- Trestně právně odpovědná je částečně osoba starší 15 let a mladší 18 let.
- Takovou osobu nelze potrestat výjimečným trestem.
- Trestně právně odpovědná v plném rozsahu je osoba starší 18 let.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Okolnosti vylučující trestnost

- *Nutná sebeobrana* (obrana, kdy člověk odvrací přímo hrozící nebo trvající útok).
- *Krajní nouze* (jednání jinak trestné spáchané v krajní situaci za účelem odvrátit přímo hrozící nebezpečí).
- *Nedostatečný věk* (věk nižší 15 let).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Okolnosti vylučující trestnost

- *Nepříčetnost* (jednání, kdy vlivem duševní poruchy v době spáchání trestného činu nemohla osoba rozpoznat závažnost svého jednání nebo nebyla schopna takovému jednání zabránit).
- *Oprávněné použití zbraně* (použití zbraně příslušníkem ozbrojených složek státu v souladu se služebními předpisy).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Polehčující okolnosti

- Nízký věk pachatele
- Dosavadní bezúhonnost
- Přiznání
- Spolupráce s policií
- Vyjádření lítosti

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Přitěžující okolnosti

- Recidiva
- Odpor při zatýkání
- Maření vyšetřování a ovlivňování svědků
- Spáchání násilného trestného činu na dítěti nebo zvláště zavrženíhodným způsobem

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestných činů

- Trestné činy proti životu a zdraví (vražda, zabití, ublížení na zdraví...)
- Trestné činy proti lidské důstojnosti a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství (omezování osobní svobody, vydírání, pomluva, loupež, porušení listovního tajemství...)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestných činů

- Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (znásilnění, kuplířství, šíření pornografie, zneužití dítěte k výrobě pornografie...)
- Trestné činy proti rodině a dětem (dvojí manželství, opuštění dítěte, týrání svěřené osoby...)
- Trestné činy proti majetku (krádež, zpronevěra, podvod, lichva, poškození cizí věci...)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

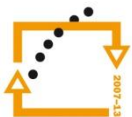
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestných činů

- Trestné činy hospodářské (padělání a pozměňování peněz, zkrácení daně, klamání spotřebitele, nekalá soutěž, porušení autorského práva...)
- Trestné činy obecně nebezpečné (obecné ohrožení, nedovolené ozbrojování, šíření toxikomanie...)
- Trestné činy proti životnímu prostředí (poškozování živ. prostředí, neoprávněné nakládání s odpady, týrání zvířat, pytláctví...)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestných činů

- Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci (vlastizrada, teror, sabotáž, válečná zrada...)
- Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (napadení orgánu veřejné moci, zneužití pravomoci úřední osoby, šíření poplašné zprávy, výtržnictví...)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestných činů

- Trestné činy proti branné povinnosti (nenastoupení vojenské služby...)
- Trestné činy vojenské (neuposlechnutí rozkazu, zběhnutí, nesplnění bojového úkolu...)
- Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy (genocida, válečná krutost...)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní právo procesní

- Trestní právo procesní zahrnuje právní normy upravující trestní řízení, tj. zákonem stanovený postup při zjišťování trestných činů, jejich pachatelů a při výkonu trestů.
- Hlavním pramenem je trestní řád.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Orgány činné v trestním řízení

- Policie ČR – odhaluje trestnou činnost, zjišťuje okolnosti a pátrá po pachateli.
- Státní zastupitelství – zkoumá okolnosti spáchání trestného činu z materiálů vypracovaných Policií ČR a na jejich základě podává žalobu.
- Soud – zkoumá žalobu státního zástupce, provádí výslechy svědků i obviněného, rozhoduje o vině a trestu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zásady trestního práva

- Nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a zákonným způsobem.
- Trestní stíhání je možné pouze na základě obžaloby státního zastupitelství.
- Dokud není pravomocně rozhodnuto jinak, musí být obžalovaný považován za nevinného (presumpce nevinny).
- Jednání před soudem je ústní a veřejné, pokud zákon nestanoví jinak.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh trestního řízení

- Přípravné řízení
- Předběžné projednání obžaloby
- Hlavní líčení
- Odvolací líčení
- Vykonávací řízení

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestů

- Odnětí svobody
(podmíněně/nepodmíněně)
- Domácí vězení
- Obecně prospěšné práce
- Propadnutí majetku
- Peněžitý trest
- Propadnutí věci
- Zákaz činnosti
- Zákaz pobytu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestů

- Zákaz vstupu na kulturní, sportovní, či jiné společenské akce
- Ztráta čestných titulů a vyznamenání
- Ztráta vojenské hodnosti
- Vyhoštění z území ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní odpovědnost právnických osob

Trestného činu se mohou dopustit i právnícké osoby. Nejčastěji se jedná o následující trestné činy:

- podvod,
- krácení daně,
- porušení autorského práva,
- poškození životního prostředí,
- podplácení,
- nedovolené nakládání s odpady.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trestné činy právnických osob

- neoprávněné zaměstnávání cizinců
- nedovolená výroba nebezpečné látky
- zkreslování údajů o hospodaření a jmění

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestů právnických osob

Za výše uvedenou trestnou činnost mohou být právnické osoby potrestány:

- zrušením právnické osoby pokud má sídlo v ČR,
- propadnutím majetku,
- peněžitým trestem,
- zákazem činnosti až na 20 let,
- propadnutím věci.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Druhy trestů právnických osob

Právnické osoby mohou být dále potrestány:

- zákazem přijímání dotací,
- zákazem plnění veřejných zakázek,
- povinností zveřejnit rozsudek.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje

- Kolektiv autorů. *Odmaturuj ze společenských věd*. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5
- Ryska, R., Puškinová, M. *Právo pro střední školy*. Praha: Eduko, 2012. ISBN 978-80-8720-457-3
- ŠJů, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pankr%C3%A1c,_vrchn%C3%AD_soud,_p%C5%99es_magistr%C3%A1lu.jpg?uselang=cs, licence CC (cit. 2013-03-19)

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ